

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:

Y Siambr – Y Senedd

Dyddiad y cyfarfod:

Dydd Mercher, 25 Medi 2024

Amser y cyfarfod: 13.30

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](http://senedd.tv) yn:

<http://senedd.tv/cy/14108>

229

Cynhaliwyd y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

1 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiynau 4 a 7–8 gan y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Partneriaeth Gymdeithasol. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Ysgrifennydd Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Dechreuodd yr eitem am 14.26

Gofynnwyd yr 8 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiynau 3 a 6–7 gan y Gweinidog Iechyd Meddwl a Llesiant. Gwahoddodd y Llywydd lefarwyr y pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Ysgrifennydd Cabinet ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau Amserol

Ni dderbyniwyd unrhyw Gwestiynau Amserol



Senedd Cymru
Welsh Parliament

4 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.20

Gwnaeth **Julie Morgan** ddatganiad am – Mis Ymwybyddiaeth Canser Gynaecolegol (Medi).

Gwnaeth **Sioned Williams** ddatganiad am – 40 mlynedd o Theatr na nÓg.

Gwnaeth **Llyr Gruffydd** ddatganiad am – Teyrnged i Ryan Evans o Wrecsam a gollodd ei fywyd mewn ymosodiad taflegryn yn Wcráin yn ddiweddar.

5 Cynnig i ddiwygio Rheolau Sefydlog – Cydsyniad mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU

Dechreuodd yr eitem am 15.25

NDM8662 [Elin Jones \(Ceredigion\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â Rheol Sefydlog 33.2:

1. Yn ystyried adroddiad y Pwyllgor Busnes, 'Diwygio Rheolau Sefydlog: Rheol Sefydlog 29.1 (Cydsyniad mewn Perthynas â Biliau Senedd y DU)', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 18 Medi 2024.

2. Yn cymeradwyo'r cynnig i ddiwygio Rheol Sefydlog 29.1, fel y nodir yn Atodiad A i adroddiad y Pwyllgor Busnes.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Dadl ar Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad – Pedwerydd adroddiad ar ddeg i'r Chweched Senedd o dan Reol Sefydlog 22.9

Dechreuodd yr eitem am 15.26

NDM8661 [Hannah Blythyn \(Delyn\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn ystyried Adroddiad y Pwyllgor Safonau Ymddygiad— Pedwerydd Adroddiad ar Ddeg i'r Chweched Senedd a [osodwyd](#) gerbron y Senedd ar 18 Medi 2024 yn unol â Rheol Sefydlog 22.9.

2. Yn cymeradwyo'r argymhelliad yn yr adroddiad.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Terfynau cyflymder 20mya

Dechreuodd yr eitem am 15.32

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM8667 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod bod y terfyn cyflymder diofyn o 20mya wedi bod ar waith yng Nghymru ers dros flwyddyn.

2. Yn nodi:

a) y 469,571 o bobl a lofnododd ddeiseb y Senedd: 'Rydym am i Lywodraeth Cymru ddiddymu'r gyfraith drychinebus ynghylch y terfyn cyflymder o 20mya';

b) y Memorandwm Esboniadol gan Lywodraeth Cymru ei hun ar gyfer Gorchymyn Ffyrdd Cyfyngedig (Terfyn Cyflymder 20mya) (Cymru) 2022, lle nodwyd anfantais economaidd o hyd at £8.9 biliwn yn sgil yr amseroedd teithio hirach a fyddai'n gysylltiedig â'r polisi terfyn cyflymder diofyn o 20mya;

c) sylwadau'r cyn-Ddirprwy Weinidog Trafnidiaeth y dylid bod wedi defnyddio mwy o synnwyr cyffredin wrth gyflwyno'r terfyn cyflymder 20mya yng Nghymru;

d) adroddiad monitro ansawdd aer Trafnidiaeth Cymru sy'n dangos, o ran hanner yr ardaloedd lle cynhaliwyd profion, y bu cynnydd mewn lefelau nitrogen deuocsid y tu mewn i'r parthau 20mya o'i gymharu â'r tu allan; ac

e) bod awdurdodau lleol Cymru wedi cael ceisiadau i newid miloedd o ffyrdd o 20mya yn ôl i 30mya.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru:

a) i ddiddymu'r terfyn cyflymder diofyn o 20mya; a

b) i weithio gydag awdurdodau lleol Cymru i gyflwyno dull wedi'i dargedu o bennu terfynau cyflymder o 20mya, sydd â chydysyniad pobl leol.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
14	0	37	51

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Dileu'r cyfan a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd

1. Yn nodi:

a) bod y terfyn cyflymder rhagosodedig o 20mya wedi bod ar waith yng Nghymru ers dros flwyddyn; a

b) cefnogaeth drawsbleidiol flaenorol y Senedd ar gyfer cyflwyno terfynau cyflymder o 20mya yng Nghymru a phresenoldeb cynlluniau tebyg mewn cyngorau sy'n cael eu rhedeg gan y Ceidwadwyr yn Lloegr.

2. Yn credu, o'u gweithredu'n briodol ac yn rhesymegol, bod gan derfynau cyflymder 20mya rôl ddefnyddiol wrth wneud cymunedau'n fwy diogel a lleihau'r pwysau ar y GIG.

3. Yn gresynu at yr oedi gan Lywodraeth Cymru wrth weithredu ar welliant Plaid Cymru a gefnogir gan y Senedd, a fyddai wedi grymuso cymunedau ar unwaith i adolygu a gwneud eithriadau pellach yn ogystal ag adolygu'r canllawiau i awdurdodau lleol.

4. Yn cydnabod cryfder teimladau ar y mater hwn o ganlyniad i weithredu, ymgysylltu a chyfathrebu anghyson ynghylch y newidiadau.

5. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i weithio'n agos gydag awdurdodau lleol i sicrhau bod yr adolygiad presennol yn mynd i'r afael â'r pryderon y gellir eu cyfiawnhau, a'i fod ag adnoddau digonol.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
10	0	41	51

Gwrthodwyd gwelliant 1.

Gwelliant 2 [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod bod y terfyn cyflymder diofyn o 20mya wedi bod mewn grym yng Nghymru ers dros flwyddyn.
2. Yn nodi:
 - a) y gostyngiad sylweddol mewn gwrthdrawiadau ac anafusion ers cyflwyno'r terfyn;
a
 - b) y ffaith bod 469,571 o bobl wedi llofnodi deiseb y Senedd: 'Rydym am i Lywodraeth Cymru ddiddymu'r gyfraith drychinebus ynghylch y terfyn cyflymder o 20mya'
 - c) y rhaglen gynhwysfawr o wrando a gynhaliwyd dros yr haf, gan ymgysylltu â phobl, busnesau a chymunedau ledled Cymru yn ogystal â rhanddeiliaid allweddol;
 - d) y ffaith y bydd y gwaith monitro a gwerthuso parhaus yn casglu tystiolaeth o effeithiau'r polisi o ran yr economi, iechyd a'r amgylchedd;
 - e) y ffaith bod adroddiad monitro ansawdd aer Cam 1 Trafnidiaeth Cymru a gyhoeddwyd ym mis Mai 2024 yn dangos nad oedd unrhyw effaith sylweddol ar ansawdd aer lleol hyd yma; ac
 - f) y gefnogaeth y mae Llywodraeth Cymru yn ei darparu i awdurdodau lleol Cymru sydd wedi derbyn ceisiadau i newid y terfyn i 30mya ar rai ffyrdd.
3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i barhau i gefnogi awdurdodau lleol Cymru er mwyn cyflawni terfynau cyflymder 20mya trwy ddull targedu, gan sicrhau bod y terfyn mewn grym ar y ffyrdd cywir ble mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn chwarae.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 2:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	24	51

Derbyniwyd gwelliant 2.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

Cynnig bod y Senedd:

- Yn cydnabod bod y terfyn cyflymder diofyn o 20mya wedi bod mewn grym yng Nghymru ers dros flwyddyn.
- Yn nodi:
 - y gostyngiad sylweddol mewn gwrthdrawiadau ac anafusion ers cyflwyno'r terfyn; a
 - y ffaith bod 469,571 o bobl wedi llofnodi deiseb y Senedd: 'Rydym am i Llywodraeth Cymru ddiddymu'r gyfraith drychinebus ynghylch y terfyn cyflymder o 20mya'
 - y rhaglen gynhwysfawr o wrando a gynhaliwyd dros yr haf, gan ymgysylltu â phobl, busnesau a chymunedau ledled Cymru yn ogystal â rhanddeiliaid allweddol;
 - y ffaith y bydd y gwaith monitro a gwerthuso parhaus yn casglu tystiolaeth o effeithiau'r polisi o ran yr economi, iechyd a'r amgylchedd;
 - y ffaith bod adroddiad monitro ansawdd aer Cam 1 Trafnidiaeth Cymru a gyhoeddwyd ym mis Mai 2024 yn dangos nad oedd unrhyw effaith sylweddol ar ansawdd aer lleol hyd yma; ac
 - y gefnogaeth y mae Llywodraeth Cymru yn ei darparu i awdurdodau lleol Cymru sydd wedi derbyn ceisiadau i newid y terfyn i 30mya ar rai ffyrdd.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i barhau i gefnogi awdurdodau lleol Cymru er mwyn cyflawni terfynau cyflymder 20mya trwy ddull targedu, gan sicrhau bod y terfyn mewn grym ar y ffyrdd cywir ble mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn chwarae.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	24	51

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

8 Dadl Plaid Cymru – Blaenoriaethau Llywodraeth Cymru

Dechreuodd yr eitem am 16.37

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM8665 [Heledd Fychan \(Canol De Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi datganiad blaenoriaethau Llywodraeth Cymru.

2. Yn gresynu:

a) wedi 25 mlynedd o lywodraethu, na allai Llywodraeth Lafur ddiweddaraf Cymru nodi blaenoriaethau pobl Cymru heb 'ymarfer gwrando' a gychwynnwyd gan y Prif Weinidog;
a

b) fod cerrig milltir, targedau a dyddiadau cyflawni yn absennol o ddatganiad blaenoriaethau'r Prif Weinidog.

3. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

- a) pennu amserlen ar gyfer lleihau rhestrau aros y GIG;
- b) cyhoeddi cynllun cyflawni sy'n seiliedig ar yr ystod o 'flaenoriaethau'r bobl', yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, gerrig milltir, targedau, a dyddiadau cyflawni;
- c) cyflwyno Rhaglen Lywodraethu a Rhaglen Deddfwriaethol wedi'i diweddarau; a
- d) anrhydeddu ei egwyddor 'partneriaeth mewn grym' drwy ddefnyddio'r holl sianeli rhynglywodraethol i bwysu ar Lywodraeth y DU am gyllid teg, datganoli Ystad y Goron ac i ddatganoli cyfiawnder yn llawn.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
10	0	41	51

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Jane Hutt \(Bro Morgannwg\)](#)

Dileu popeth a rhoi yn ei le:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi datganiad blaenoriaethau Llywodraeth Cymru.
2. Yn cefnogi ffocws y Llywodraeth ar flaenoriaethu'r bobl ac yn cymeradwyo'r blaenoriaethau fel y'u nodwyd gan y Prif Weinidog.
3. Yn nodi ymhellach ymrwymiad y Prif Weinidog i ddarparu, maes o law, ragor o fanylion am sut y bydd y blaenoriaethau yn cael eu cyflawni.
4. Yn cymeradwyo ymrwymiad y Llywodraeth i:

a) iechyd da – lleihau amseroedd aros yn y Gwasanaeth Iechyd, gan gynnwys ar gyfer iechyd meddwl, a gwella mynediad at ofal cymdeithasol a gwella gwasanaethau iechyd menywod;

b) swyddi gwyrdd a thwf – creu swyddi gwyrdd i sicrhau bod teuluoedd ar eu hennill, mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd a diogelu natur, a chyflymu penderfyniadau cynllunio i dyfu economi Cymru;

c) cyfle i bob teulu – hybu safonau yn ein hysgolion a'n colegau, a darparu rhagor o gartrefi ar gyfer y sector rhent cymdeithasol; a

d) cysylltu cymunedau – trawsnewid ein rheilffyrdd a darparu gwell rhwydwaith bysiau, trwsio ein ffyrdd, a grymuso cymunedau lleol i benderfynu ar y terfyn cyflymder 20mya.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	24	51

Derbyniwyd gwelliant 1.

Gan fod gwelliant 1 wedi ei dderbyn, cafodd gwelliannau 2 a 3 eu dad-ddethol.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi datganiad blaenoriaethau Llywodraeth Cymru.

2. Yn cefnogi ffocws y Llywodraeth ar flaenoriaethu'r bobl ac yn cymeradwyo'r blaenoriaethau fel y'u nodwyd gan y Prif Weinidog.

3. Yn nodi ymhellach ymrwymiad y Prif Weinidog i ddarparu, maes o law, ragor o fanylion am sut y bydd y blaenoriaethau yn cael eu cyflawni.

4. Yn cymeradwyo ymrwymiad y Llywodraeth i:

a) iechyd da – lleihau amseroedd aros yn y Gwasanaeth Iechyd, gan gynnwys ar gyfer iechyd meddwl, a gwella mynediad at ofal cymdeithasol a gwella gwasanaethau iechyd menywod;

b) swyddi gwyrdd a thwf – creu swyddi gwyrdd i sicrhau bod teuluoedd ar eu hennill, mynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd a diogelu natur, a chyflymu penderfyniadau cynllunio i dyfu economi Cymru;

c) cyfle i bob teulu – hybu safonau yn ein hysgolion a'n colegau, a darparu rhagor o gartrefi ar gyfer y sector rhent cymdeithasol; a

d) cysylltu cymunedau – trawsnewid ein rheilffyrdd a darparu gwell rhwydwaith bysiau, trwsio ein ffyrdd, a grymuso cymunedau lleol i benderfynu ar y terfyn cyflymder 20mya.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	24	51

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

9 Cyfnod Pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 17.31

10 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 17.37

NDM8657 [Hannah Blythyn \(Delyn\)](#)

Diwedd y gân yw'r geiniog: sut all datganoli greu economi lewyrchus i weithwyr ac i Gymru?

Daeth y cyfarfod i ben am 18.02

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 1 Hydref 2024